

MÖRSETEKENS

Lente
in de Mors

JAARGANG 9 N° 2
JUNI 2022

WIJKMAGAZINE
VOOR DE MORS LEIDEN

Morsetekens

Dit magazine is ter bevordering van de onderlinge communicatie samengesteld voor het Morsdistrict te Leiden en door vrijwilligers uit het Morsdistrict.

We houden u zoveel mogelijk op de hoogte over allerlei gebeurtenissen in de wijk, mede door informatie die u ons stuurt. Voor het insturen van informatie zie de sluitingsdata.

Inhoud

o.a.:

• Burendag	5
• Wijkvereniging Lage Mors	6
• Lentewandeling met Ellis	11
• Engelberthahoeve klaar	14
• Groenplan Hoge Mors	17
• Morse Mondialen	20
• Buurtgezinnen	24
• Paaldanseres	25
• Landmarkeringen in de Mors	26

Correspondentie

Wijkmagazine 'Morsetekens'
p/a Huis van de Buurt Morschwijk
Topaaslaan 19
2332 JC Leiden
info@morsetekens.nl

2022
Sluitingsdatum insturen kopij:
1^e nr: 13 februari
2^e nr: 15 mei
3^e nr: 28 augustus
4^e nr: 13 november

Verschijsing:
1^e nr : 13 maart
2^e nr: 26 juni
3^e nr: 2 oktober
4^e nr: 11 december

Verschijs in:
Morsdistrict (Postcodegebied 2332)
Oplage: 4000

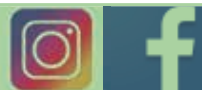
Voor meer informatie en/of advertentie-mogelijkheden verwijzen wij naar onze website www.morsetekens.nl

Redactie

Frauke Bokker	verspreiding
Wendy Buysse	redactie
Yvonne Nicasie	vormgeving
Ger Koper	webmeester
Bart Hagedoorn	redactie
Nidia Gans	social media
Rémon de Jong	social media
Lia van der Laan	puzzels/redactie

Steungroep:

Koen Wessels	Morslint
Gerard van Steekelenburg	Vrienden van Morsetekens
Tjitse Damsma	
Myrthe Zonneveld	Cultuurcoach
Ilonka van Rijn	Incluzio
Mirjan van der Blom	Wijkregisseur
Femke Bolding	Buurtcoach

Morsetekens is ook digitaal beschikbaar op onze website, www.morsetekens.nl en op Instagram en Facebook

Van de redactie

"Kunt u niet eens schrijven over", krijgen we vaak te horen. Op de puntjes kunt u dan van alles invullen. Bijvoorbeeld meeuwenoverlast of – wat het erg goed doet – afval op straat. Het is wat dat laatste betreft eigenlijk verbazend dat er zoveel mensen zich aan afval op straat ergeren en dat er zo weinig mensen wat aan doen. Maar dat ter zijde.

MijnGemeenteApp

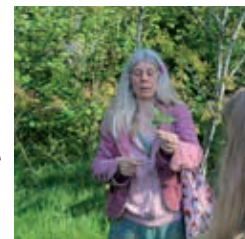
Natuurlijk kunnen we overal wel een stukje over schrijven. Maar het is veel leuker als u dat zelf doet. Wij zorgen er graag voor dat het – hier en daar wat aangepast – in ons magazine verschijnt of als bericht op onze website, op facebook en op Instagram wordt geplaatst. Zo zijn er dit nummer tal van bijdragen uit de buurt. Dat zien we graag! Neem nou dat stukje over de paaldanseres, over het Gehandicapte

Kind of over fietslessen. Gewoon leuk en nuttig, toch? Soms moeten we even vragen, zoals bij het stukje over de Engelbertha Hoeve, over Schouwenhove of over een wijkvereniging. Ze worden daarna toch maar meteen geleverd!

Natuurlijk vinden we artikeltjes schrijven zelf ook leuk. Zo schreef Yvonne over een Morse Mondiale en Ger over Landmarkeringen. Tenslotte schrijven we samen artikeltjes, zoals Lia met Christien Hoek over Buurtgezinnen en Ger die een artikeltje over Tacoyo en Minibiebs aanpast voor publicatie in ons magazine.

Eigenlijk hadden we dit keer echt te weinig ruimte om alles te plaatsen. U zult dus – met ons – de dierenbijdrage van Gerard dit keer moeten missen. We hadden dit keer weer veel ruimte nodig voor het groen in de wijk: een groenplan, een verslag over de Lentewandeling met Ellis en nog een beschrijving met recept van haar. In het vorige nummer had Ellis een complete centerfold gevuld met informatie over groen in de wijk. U was daar zeer over te spreken, getuige de vele reacties die we er – ook gewoon op straat – over kregen. Daarom gunden we Ellis dit keer wat meer ruimte. Maar volgende keer komt de dierenbijdrage beslist terug!

Tot slot nog een vraag waar u de komende vakantie maar eens over na moet denken. Wij zoeken namelijk hulp. We kunnen het net aan redden met de mensen die meedoen. Wij hebben u erbij nodig: als bezorger, om mee te helpen schrijven, nakijken en opmaken. Het is echt nodig dus als u wat tijd nuttig wilt besteden, neem dan eens contact op zodat we verder kunnen praten.

U kunt natuurlijk altijd bijdragen door een klein bedragje over te maken naar onze bankrekening NL19 SNSB 0787 8562 23 t.n.v. Stichting Vrienden van Morsetekens te Leiden. Of met de QR die hierbij is afgedrukt. Bij voorbaat dank voor uw gift!
Ger Koper

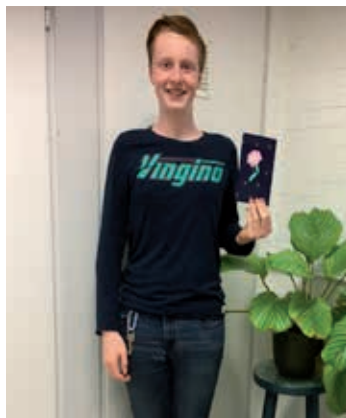

Puzzelwinnaar

De prijswinnaar van het kwartaal is Ingmar Schagen. Deze keer hebben we weer een jonge winnaar geloot uit 21 goede inzendingen. Dat zijn er geweldig veel.

Ingmar is pas 13 jaar. Het doet ons deugd dat er zoveel jonge mensen meedoen. Ingmar doet het niet alleen. Het hele gezin puzzelt mee. Ze vullen elke puzzel in en sturen het ook altijd op.

Ingmar zit op het VWO en droomt er van geneeskunde te gaan studeren. Hij moet daarvoor worden ingeloot. Ik heb er wel een goed gevoel bij dat dit gaat lukken. In 2020 schreef Morsetekens een coronaprijsvraag uit "Laat je creativiteit zien in coronatijd". Ingmar zond toen een mooi schilderij in en hij won. Hij zou best eens voor het geluk geboren kunnen zijn.

Hij heeft veel hobby's zoals tafeltennis, gamen en trompet spelen. Is hij blij met de boekenbon? Ja, maar niet om er een boek voor te kopen. Zijn moeder koopt de boekenbon van hem. De 15 euro gaat hij schenken aan de kankerbestrijding en de andere helft aan Oekradne. Ik vind dit een prachtig gebaar en een voorbeeld voor ons allemaal.

Lia van der Laan

Elke dag een avontuur bij BLOS!

Voorheen
Wonderland
Kinderopvang

Op onze kinderdagverblijf en buitenschoolse opvang locaties in Leiden is elke dag een avontuur. Spelend ontdekt je kind wie het is en wat het in zich heeft.

Waarom kiezen voor BLOS kinderopvang?

- ♥ Veilige, liefdevolle omgeving
- ♥ Afwisselend activiteitenprogramma
- ♥ Gezonde voeding
- ♥ Foto's en berichten via de ouderapp
- ♥ Ook open tijdens schoolvakanties en studiedagen
- ♥ Ophalen na schooltijd

Kijk voor meer informatie op [blos.nl](https://www.blos.nl)

BLOS
kinderopvang

Buren-zaterdag 24/9

Burendag is de dag waarop buren jaarlijks gezellig samenkomen.

De buurt wordt gezelliger als je elkaar kent, zo maken we samen de buurt leuker, socialer en veiliger.

Heb jij een leuk initiatief in jouw straat, meld dit voor 10 september aan bij buurtcoach Femke Bolding en ontvang persoonlijk een burendagverrassingspakket.

Email: fbolding@incluzio.nl, Telefoonnummer: 06-20428630

Incluzioteam compleet

Eindelijk kunnen wij zeggen dat het team van Incluzio in het Huis van de Buurt Morschwijk compleet is! Zo kunnen jullie met diverse vragen bij ons terecht. Denk aan vitaal oud worden, praktische handvatten voor jou als mantelzorger, vrijwilligers(-werk), gezondheid en bewegen, aanbod van diverse activiteiten, buurtinitiatieven. Ideeën zijn van harte welkom!

Op de site van Incluzio Leiden "Huis van de Buurt Morschwijk" vind je alle informatie die je nodig hebt. Wees welkom in ons buurthuis aan de Topaaslaan 19 in Leiden.

Femke Bolding

Staand links naar rechts: Jeffrey Broos, Valentijn Cannoo, Femke Bolding, Lia van dam, Patricia Koot. Zittend van links naar rechts: Wilhelmiën Giessen, Mourad Essaoui, Hans Peltenburg.

Wijkvereniging Lage Mors

Het is even stil geweest rond de wijkvereniging Lage Mors. Maar dat betekent niet dat we niet druk bezig zijn.

Waar zijn we zoal mee bezig:

- De verkeersveiligheid in de wijk: We houden een vinger aan de pols over de herinrichting van het kruispunt Vondellaan-Plesmanlaan.
- De energietransitie: We willen niet adviseren maar informeren, zodat de bewoners de juiste keuzes kunnen maken. Er zijn namelijk grote verschillen in mogelijkheden tot verduurzaming in de wijk. Huizen uit 1930 zijn veel moeilijker te verduurzamen dan huizen uit 2000. We gaan hierbij nauw samenwerken met andere wijkverenigingen.
- Het gezondheidscentrum aan de Vondellaan: Wat gaat daar gebeuren bij de geplande nieuwbouw? Wij willen dat het centrum behouden blijft voor de wijk. We gaan contact met hen opnemen om te kijken wat wij voor hun kunnen betekenen.

Lid worden kan nog steeds, hoe meer leden hoe beter. Kijk op onze website: www.wvlagemors.nl, daar klik je op het een kopje "LID WORDEN" Waarna je het inschrijvingsformulier ziet. Vul alles in en klik op LID WORDEN en je bent lid. Zo eenvoudig is het. Op onze website kan je ook lezen waar we mee bezig zijn.

Peter van Meurs

Vrijmarkt Koningsdag

Koningsdag begon vroeg in de Tesselschadestraat. De feestvierders hadden hun overbodige spulletjes en speelgoed van zolder gehaald en uitgesteld op de marktkramen en kleeftjes. Er was van alles te koop. Veel mensen gaven de opbrengst aan Oekraïne. Bij Raaphorst kon je oranje tompouces kopen. Het was een gezellige drukte.

Voordat de markt werd geopend hesen we de vlag. We zongen daarna het Wilhelmus gevolgd door het Leidse volkslied. Dit onder begeleiding van de Band of Liberation. Dankzij de inzet van Gaby en Maartje kon de Koningsmarkt gelukkig doorgaan. Bedankt daarvoor namens de hele Mors.

Joyce Raaphorst, foto José van Rijswijk

Kraam wijkvereniging

Ook de wijkvereniging had een kraampje ingericht. De burgemeester kwam langs. Hij was zeer geïnteresseerd en heeft het bestuur uitgenodigd om nader kennis te maken onder het genot van een kopje koffie. We hebben deze uitnodiging natuurlijk aanvaard. Hiervan doen we later verslag. Men kon in onze kraam informatie vinden, in de vorm van een maquette, over de herinrichting van het kruispunt Vondellaan-Plesmanlaan.

Van de mogelijkheid om lid te worden werd goed gebruik gemaakt. Er stond ook een pot met, uiteraard oranje, snoepjes. Hier moest geraden worden hoeveel erin zaten. De winnaar was Piet uit Jacob Catslaan. De voorzitter van de wijkvereniging heeft hem de pot overhandigd.

Peter van Meurs

De Mors in Beweging

Op zaterdagmiddag 2 juli tussen 12 en 4 uur staat het Morspark in het teken van informatie, cultuur en ontmoeten. De Gemeente, Inluzio en het MBO-Rijnland zijn druk bezig met de voorbereidingen. Het programma is nog in volle ontwikkeling. Wat kunt u in ieder geval verwachten?

- De gemeente vertelt u meer over haar projecten in uw wijk en beantwoordt graag uw vragen over onderwerpen als groenbeheer, veiligheid, parkeren en verkeer. Immers, de Mors is volop in ontwikkeling. De komende jaren worden er veel woningen gebouwd en wordt de openbare ruimte anders ingericht. Ook wordt het riool vervangen en zal de Mors in 2035 aardgasvrij zijn.
- Daarnaast zijn er deze dag diverse maatschappelijke en culturele organisaties aanwezig om jong en oud te laten zien en voelen wat er allemaal te doen is in de Mors.

Wij kunnen alvast wel vertellen dat u versnaperingen uit verschillende culturen kunt proeven, uw muzikale talenten kunt ontdekken en dat ook onze jongste buurtbewoners

volop vermaakt zullen worden.

Dus zet **2 juli** alvast in uw agenda. U ontvangt binnenkort een uitnodiging in de brievenbus met meer informatie.

Femke Bolding, buurtcoach en Mirjan van der Blom, wijkregisseur.

Muziekworkshops

Tijdens de zaterdagmiddag verzorgen wij, een samenwerking tussen Includio SOL en Mu6 Rijnland, muziekworkshops. Al sinds januari 2021 vinden die workshops plaats in het Huis van de Buurt Morschwijk met bekende musici uit ons land zoals Joseph Bowie, Ronald Snijders, Esther van Hees Omone en Tjeerd Klapwijk. Joseph Bowie heeft in april en mei vier workshops gegeven. De kinderen van 8-12 jaar leerden veel over stemvormingen, bewegingen en ritmes op djembe, doundoun, tambourijn en andere slaginstrumenten. Bowie is in de muziekwereld bekend van de legendarische band Defunkt waar hij nog steeds concerten mee geeft.

Maar ook door zijn samenwerking met Hans Dulfer waar hij onlangs opnames heeft gemaakt voor een EP.

Op de zaterdagmiddag kunnen kinderen en volwassenen samen, van 3 tot 4 uur, de Rhythm Sound & Motion Experience (RSME) workshop volgen. Bij goed weer buiten op het voetbalveld anders in het Buurtcentrum. Maximaal aantal deelnemers is 15; zie voor informatie stichtingmu6.nl.

Zangeres Clementina geeft om 2 uur een knutselworkshop met muziekinstrumenten. Dat is al eens eerder gebeurd. Dat was zo'n succes dat het nu weer gaat gebeuren.

Martin Rohde, RSME

SKIKO'S
DeliCafe
fresh pizza's, pasta's & more...

*Nu ook
de lekkerste vers
belegde broodjes*

KOFFIE
To GO

071 364 5308 | Lage morsweg 20 | 2332 XC | Leiden

Vrijwilligers gezocht

Stichting het Gehandicapte Kind houdt van 13-19 november 2022 haar landelijke collecte. De stichting zoekt nog helpende handen in de Mors.

Eenzaamheid grootste handicap

Voor veel kinderen met een beperking is eenzaamheid de grootste handicap. Veel kinderen met een handicap staan aan de zijlijn terwijl ze graag met leeftijdsgenootjes willen sporten. Het Gehandapte Kind zorgt ervoor dat kinderen met en zonder handicap elkaar leren kennen. Bijvoorbeeld door speeltuinen aan te passen, aangepast sporten aan te bieden op de sportvereniging in de buurt of door speciale klassen op te richten binnen de gewone basisschool. Geen kind zonder vriendjes, dat is het motto.

Helpt u mee?

Het kost maar een paar uur van uw tijd. Voor aanmelding of informatie kunt u contact opnemen met Jan Akerboom, janakerboom@casema.nl of 06-19019983.

Activiteiten

Ger Koper, foto's van Tacoyo

Lentewandeling met Ellis

Met twaalf buurtbewoners en wethouder Ashley North gingen we op donderdagochtend 14 april onder een stralende zon op pad. Ver hoefden we niet te lopen, want Morschwiick grenst aan een park. Hier groeien zeker tien soorten eetbare planten, waarvan we er vier hebben bekeken en verzameld. Natuurlijk zijn wij wildplukkers niet de enige gebruikers van het park. Om zeker te weten dat onze planten vrij waren van hondenplasjes, plukten we een eindje van de weg af.

Officieel mag je in Leiden nergens openbaar groen plukken. Geen enkele handha-ver zal moeilijk doen als je voor eigen gebruik oogst. Wie weet is de wethouder na deze wandeling zo geïnspireerd dat hij de regelgeving laat aanpassen. Op zich is dat sowieso geen gek idee, in het kader van lokale voedselvoorziening in de toekomst.

We hebben blad van look-zonder-look, bonte dovenetel, brandnetel en speenkruid verzameld. In het Huis van de Buurt hebben we daar vier gerechtjes van gemaakt: look-zonder-lookroomkaas, dovenetelthee, brandnetelpesto en speenkruidsalade. Dit hebben we samen opgegeten en na afloop was er geen kruimel over. Iedereen vond het heerlijk.

Lijkt het u ook leuk om meer te weten over eetbare planten in de buurt? Wandel dan mee op **7 juli, 6 oktober en 12 januari**. We kijken wat er in de zomer, herfst en winter aan eetbare planten te vinden is, hoe je ze kunt herkennen, wat je er mee kunt maken en ook hoe ze smaken.

Recept:

Vul de helft van een glazen pot luchtig met verse bloemen van de linde. Vul aan met gelijke delen water en suiker. Zet de afgesloten pot 48 uur op de vensterbank in de zon. Schudt regelmatig zodat de suiker goed oplost. Zeef de bloemen eruit. Herhaal met verse bloemen tot de siroop naar wens gearomati-

seerd is. Wanneer je de smaak voldoende krachtig vindt breng je de siroop, zonder de bloemen, aan de kook. Laat op een laag vuur 15 minuten koken. Vul de glazen pot nogmaals voor de helft luchtig met verse

bloemen en schenk er de siroop op. Laat 24 uur rustig staan. Zeef de bloemen er weer uit. Kook de siroop nogmaals 10 minuten en schenk de siroop in een mooie glazen fles.

Meer informatie en opgeven kan bij ellisgrootveld@gmail.com. De wandelingen worden georganiseerd in samenwerking met Inluzio en start telkens om 10 uur in Huis van de Buurt Morschwijk aan de Topaaslaan. Deelname is 8 euro, ter plekke te voldoen aan Inluzio (pinnen of contant).

Ellis Grootveld

Cultuurcoaches

PLUK DE DAG IN DE MORS.

Met Pluk de Dag laten de Leidse Cultuurcoaches, in samenwerking met Inluzio, ouderen van de wijken Mors en

Zuidwest kennismaken met kunst & cultuur. Onder het genot van een kopje koffie of thee is er ruimte voor sociaal contact en worden de bezoekers creatief uitgedaagd. De afgelopen maanden werd er geschilderd, bewonderden we samen moderne dans van DansBlok én kwamen musea als Boerhaave en Erfgoed Leiden op bezoek.

Op **donderdag 7 juli** sluiten we in Huis van de Buurt Morschwijk de eerste helft van het jaar creatief af met een workshop 'stipkunst'. Vanaf 13.00 uur gaan we aan de slag met het zetten van verfstippen op keramiek. De workshop is gratis en vooraf aanmelden is niet nodig.

ZOMERPROGRAMMA VOOR KINDEREN

Gedurende de zomervakantie organiseert SOL in Leiden een uitgebreid gratis programma vol activiteiten. Net als vorig jaar organiseren de Cultuurcoaches van Verwonder om de

Hoek als onderdeel van dit programma weer diverse culturele activiteiten in de wijken Leiden Noord, Slaaghwijk, Mors en Zuidwest. Kinderen van 4 tot 12 jaar kunnen meedoen aan workshops met muziek, nieuwe media, beeldende kunst, dans en theater.

Houd onze website www.cultuurcoachleiden.nl in de gaten of volg ons op social media om op de hoogte te blijven van onze culturele activiteiten voor jong en oud!

De cultuurcoaches

Fietslessen volwassenen

Al enige jaren zijn er fietslessen voor volwassenen in de Mors. Fietsen is niet voor iedereen zo makkelijk. Wij leren het van jongs af aan, maar als je op latere leeftijd nog wil leren, dan is les en begeleiding wel nodig. De doelgroep is dus volwassenen. De ervaring leert dat dit voornamelijk vrouwen zijn. Afkomstig uit vele landen met vele talen. Het voordeel is dat men voor elkaar vaak kan vertalen. Zo leer je ook wat meer Nederlands.

De fietslessen zijn op **woensdagochtend** van 9.30 tot 11.30 uur. We starten in Huis van de Buurt Morschwijk met theorie, ongeveer 45 minuten. De fietsen staan in een schuur bij de 3 Octoberhal. Dus na 10 minuten lopen kunnen we gaan fietsen. Er zijn 8 fietsen voor volwassenen en 2 vouwfietsen. We starten met de fietslessen op de parkeerplaats van VV Leiden. Als het fietsen goed gaat gaan we de wijk in en verder. We nemen afscheid van de cursist met een officieel fietsexamen theorie en praktijk. Maar pas als we er zeker van zijn dat men veilig de weg op gaat. Wij zijn met 5 vrijwilligers, waarvan er een Arabisch spreekt. Kosten 25 euro voor de eerste 10 lessen, daarna 1 euro per les. Mochten er dan nog meer lessen nodig zijn, dan wordt er geen bijdrage meer gevraagd. De eerste les mag u gratis komen kijken, kennis maken en starten met fietsen. Info : Gea Veenstra telnr. 06 53549569 of bij Inclusio in Morschwijk

Engelberthahoeve klaar

Na een ingrijpende restauratie door Stadsherstel Amsterdam is de Engelberthahoeve klaar om haar nieuwe bewoners te verwelkomen. Het rijksmonument, waarvan de oudste onderdelen uit de 17e eeuw stammen, herbergt nu elf energiezuinige, gasvrije woningen.

Elk hoekje is benut

De open dag in maart bij gelegenheid van de bouwkundige oplevering trok veel belangstellenden. Woningzoekenden, betrokkenen en buurtbewoners waren nieuwsgierig naar het eindresultaat.

Er waren veel positieve reacties. Zo was er veel lof voor de moderne afwerking met behoud van historische details. Dankzij de vindingrijkheid in de indeling - naar ontwerp van het Oegstgeester architectenbureau Marcel van Dijk - zijn verrassend ruime woningen ontstaan, die elk hoekje goed benutten.

Elke woning is uniek. In het oude woonhuisgedeelte zijn de opkamer en het kelderhuisje in oude glorie hersteld, evenals de sfeervolle kapconstructie in de 'koepel' van de bovenwoning. Vanuit de serre in de voormalige koeienstal heb je zicht over de Oude Rijn en zelfs de oude hooiberg maakt onderdeel uit van de woningen. Er is gebruik gemaakt van

duurzame nieuwe installaties en innovatieve technieken zoals geïntegreerde zonnepanelen op het dak, warmteterugwinning op de ventilatielucht en luchtwarmtepompen voor de verwarming.

Vleermuizen

Naast de nieuwe bewoners keren er mogelijk ook oude bewoners terug: de vleermuizen, vooral de gewone en de rui-ge dwergvleermuis. De expertise van ecologisch adviesbureau Arda Advies was al in het begin ingeschakeld. Gewapend met

warmtebeeldcamera en vleesmuiscorder werd in verschillende seizoenen het doen en laten van de vleermuizen rondom de hoeve bestudeerd. Op basis hiervan is besloten om buiten de baltsperiode (september) te werken en de dakwerkzaamheden uit te voeren in het late najaar, als de vleermuizen nog actief zijn en niet worden overvallen in hun winterslaap. Ook zijn in de bomen rondom het gebouw vleermuiskasten opgehangen. De nieuwe bewoners zullen vanuit de tuin aan de Oude Rijn ongetwijfeld kunnen genieten van de capriolen van de diertjes.

Het raadsel van de inscriptie

Onder de aanwezigen van de open dag was ook Leen van Egmond, de jongste boerenzoon uit de periode dat de

hoeve met de naam Welgelegen nog als veehouderij in bedrijf was.

Samen met zijn ouders was hij in 1977 de laatste om te vertrekken. Hij kon eindelijk het raadsel oplossen van de inscriptie bij de gevel in het hart van het ge-

bouw. Leen vertelde dat in de eerste oorlogsdagen hard werd gevochten in de directe omgeving van de hoeve, rondom de Haagsche Schouwbrug en vliegveld Valkenburg. Daarbij is veelvuldig geschoten en ook de boerderij werd daarbij geraakt. Zijn vader, boer Arie, heeft toen boven de geweerinslag de datum gekerfd: 12 mei 1940.

Wethouder Yvonne van Delft was aanwezig voor de openingshandeling, het hijsen van twee vlaggen. De ene van de Vriendenvereniging van Stadsherstel, die bijgedragen heeft aan de restauratie van de zo kenmerkende

luiken. De andere van de gemeente Leiden.

Dat de erfgoedorganisatie nog wat onwennig is in de Sleutelstad, bleek wel uit het feit dat de vlag ondersteboven was bevestigd "Gelukkig hebben ze meer verstand van restaureren...". Lees meer over de geschiedenis van de boerderij op www.stadsherstel.nl.

Marije du Pau, Stadsherstel Amsterdam

"Nieuw" Schouwenhove

Dit jaar bestaat Schouwenhove, in Leiden de enige nog aanwezige serviceflat, 45 jaar. Gebleken is dat de architect en aannemer toentertijd een stevig en constructief gebouw hebben gerealiseerd, dat altijd heel goed is onderhouden. Daarom is jaren geleden door het bestuur en directie besloten het gebouw te renoveren en aan te passen aan de

wensen en eisen van deze tijd. Deze werden aangereikt door bewoners, kinderen van bewoners en de eigen organisatie. Na twee jaar voorbereiding is er anderhalf jaar gewerkt aan de uitbreiding en renovatie van het pand. Ondanks corona en prijsopdrijvende marktontwikkelingen is dit gelukt binnen de tijdsplanning en binnen de begroting. Nu beschikt Schouwenhove over 3 nieuwe liften, een ruime en lichte foyer en een grote stallingsruimte voor

scootmobiel en fietsen. De plattegrond van de begane grond is aangepast, waardoor de bibliotheek zich nu in de foyer bevindt, evenals een koffiehoeke en de postbussen. Er is een behandelruimte voor de fysiotherapie en er is een patio. De hobbyruimte heeft ook een andere plek gekregen. Ook het voorterrein is op de schop gegaan, zodat er meer ruimte is voor wandelaars en groen.

Eind maart vond de officiële opening plaats en zijn er een aantal feestelijke activiteiten georganiseerd, waarbij ook buurtbewoners welkom waren.

Wethouder Fleur Spijker heeft als openingshandeling de expositie van door bewoners geschilderde kunstwerken geopend. Voor tentoonstellingen is op de begane grond een gang speciaal ingericht. Er zal vanaf nu iedere twee maanden een andere expositie te bezichtigen zijn.

Nog een leuk detail: een van de bewoners, lid is van de Leidse Video- en Smalfilmclub, heeft filmpjes gemaakt tijdens de verbouwing. Deze filmpjes zijn te zien op www.schouwenhove.nl.

U krijgt een goede indruk van de prestaties van architect Zijdekwartier en aannemer Huurman, allebei gevestigd in Leiden.

Annelies de Koning, directeur Schouwenhove

Groenplan Hoge Mors

Dinsdagavond 12 april spraken tien buurtgenoten met deskundigen van de gemeente over het beplantingsplan voor de Hoge Mors. Met grote plattegronden werd het beplantingsplan uitgelegd. De bewoners kwamen met ideeën en wensen. Bij een eerdere bijeenkomst op 3 februari over groen, klimaatadaptatie en biodiversiteit, was de groenstructuur voor de hele wijk al uitgelegd.

Op het kaartje zie je de drie verschillende delen:

- **Deel 1**, groene kleur, grotendeels rond water: in Nederland thuishorende soorten. Gezonde al aanwezige planten blijven staan. Bomen, struiken en bloemrijk ruig grasland.
- **Deel 2**, paarse kleur, verbindende ruimten: Nederlandse en andere planten gemengd, vanwege het verkeer vrij laag. Bij buurtbeheer zijn in overleg andere soorten mogelijk.

- **Deel 3**, gele kleur, langs woonstraten: Hier is gebruik van cultuursoorten of inheemse soorten niet voorgeschreven.

Bij groenbeheer is de keuze van soorten ruim bespreekbaar. De deskundigen van de gemeente legden hun plan helder en enthousiast uit. Ze lieten merken dat de gemeente graag wil samenwerken met bewoners om het groen in de wijk flink te verbeteren. In het beplantingsplan is per gebiedsdeel een keuzemenu aan bomen, struiken en planten zoals de gemeente die kan leveren.

Voor deel 2 en 3 op de kaart wordt ruim van tevoren aangegeven hoe bewonersgroepen rond straatdelen en verbindende ruimten contact kunnen opnemen met de gemeente. Zulke groepen kunnen dan meepraten over de soorten en hoe die invloed hebben op de biodiversiteit van aan insecten, vogels en waterdieren.

De bomen langs de parkeerplekken krijgen een veel groter open vlak, boomspiegel, dan tot nu toe. Die boomspiegels kunnen in beheer genomen worden door bewoners alleen of in een groepje. Er wordt dan een afspraak met de gemeente vastgelegd en er komt een herkenbare rand om de boomspiegel. Dit leidt hopelijk tot een prettige variëteit en creativiteit. Als je dit wilt, is het nu de tijd om met je burens te overleggen!

Er waren ook wat pijnpunten, waar de gemeente nog op terugkomt. De eerste is de incorrecte kap van de populieren en mogelijk ook nog de dennen bij de nieuwbouw bij de Haag

sche Schouwbrug. De gemeente is gehouden in zo'n geval voor vervangend groen te zorgen. In de vergadering konden de medewerkers nog niet aangeven waar dat dan gebeurt.

Het mag dan formeel wel buiten het plangebied liggen maar we zijn toch benieuwd... Een tweede punt is hoe om te gaan met bomen op ongelukkige plekken. Ook hier kon de gemeente niet direct zeggen hoe hiermee om te gaan. Wel hoort de gemeente graag waar echte hinder is. Interessant was dat de ook aanwezige vertegenwoordiger van de Bomenbond geen moeite had met kappen bij hinder, als er maar een boom van gelijk omvang op een andere plek komt.

Tenslotte waren er nieuwe voorstellen vanuit de bewoners. Zo stelde men voor op enkele plekken de taluds aflopend te maken zoals in het Kweeklustpark. Een ander voorstel was een Tiny Forest te planten op het nu ongebruikte voormalige korfbalveld aan de Saffierstraat. Het kweeklustpark heeft sinds vorig jaar zo'n Tiny Forest. En een laatste voorstel was het nog niet ingetekende Berylplein op te nemen in de plannen. Een beetje een vergissing, die waarschijnlijk snel hersteld wordt want juist dit plein is al jaren in beheer van de omwonenden.

Aanspreekpunt voor de gemeente is Tamara Weber; hogemors@leiden.nl, die de avond ook voorzat.

Chris Blok

Linde (Tillia cordata)

In de Mors staan een aantal grote lindes met hun takken tot bijna op de grond. Voor wildplukkers ideaal om makkelijk bij de zoete bloesem te kunnen. Als de bomen in bloei staan, ruik je de heerlijk geur zodra je in hun buurt bent. Insecten weten de boom ook te vinden. Als je er onder gaat staan tijdens de bloei, zoemt het van alle bedrijvigheid in de kruin. Het zachte hout van lindes werd vroeger veel gebruikt voor houtsnijwerk en klompen.

- Herkennen: boom die hoger dan 12 meter kan worden met hartvormige bladeren.
- Wanneer plukken: in juni bloeit de linde; volg je neus en plukken maar!
- Gebruik: gedroogde bloesem als thee.
- Thee: voor 1 liter: handjevol lindebloesem, 1 liter kokend water.

Eigenlijk geldt voor alle wildplukthee dat je het vers en gedroogd kunt gebruiken. Als je de planten droogt, heb je er het hele jaar lekkere thee van.

Voor het drogen zoek je een koele, droge en donkere plek. Je kunt de oogst ook uitspreiden in een papieren tas en die dichtdoen, zolang je er maar voor zorgt dat de planten luchtig liggen en niet teveel op elkaar. Anders gaan ze schimmelen. Doe de thee na het drogen in een glazen pot en vervang het volgende jaar je voorraad.

Ellis Grootveld

Leidse Mondiale in de Mors

Op 19 maart opende burgemeester Henri Lenferink een nieuw onderkomen voor de Leidse Mondialen, de prachtige Stadstimmerwerf. Wij zochten contact met een aantal aangesloten kunstenaars uit het Morsdistrict. In ons vorige nummer heb je al werk van één van deze kunstenaars - Erik Kerkvliet - kunnen bewonderen. We stellen de komende edities Hans van Iterson, Reinout van Dijk en Celine Michel voor. De Leidse Mondialen, een kunstcollectief, zijn blij dat ze nu eindelijk een mooi pand in de stad hebben, dankzij Portaal, waar al hun werken te bezichtigen zijn én blijven; in leven en ook na de dood.

We beginnen in deze uitgave met Celine Michel, al 24 jaar woonachtig in de Lage Mors. Celine is het jongste lid van de Leidse Mondialen, 39 jaar oud en heeft vooral een passie voor (textiel)weven. Haar weefwerk begint met een schilderij dat met olieverf is gemaakt.

Voor het weefproces tekent zij dat uit in allemaal kleine vakjes en stelt per vakje de kleur op. Er wordt dus op ware grootte een kleurschets gemaakt. Die wordt met doorzichtig papier overgetrokken. Dit doorzichtige papier wordt dan achter het weefgetouw bevestigd zodat ze precies ziet wat ze moet doen. Met één kleed is Celine 1 tot 2 maanden bezig.

Waar bestaat het hele oeuvre van Celine uit?

Vele olieschilderijen, weefsels vooral kleden, portretjes, tassen, kussenhoesjes en daarnaast ook viltkleding en viltportretten.

Wat maakt Celine anders?

Als 5 jarige droomde Celine al over een kleed aan de muur. Zo is haar passie geboren en zeker na het zien van wevende vrouwen in Peru, waar zij met haar ouders woonde. Met deze prachtige kleden verdienden de Peruaanse vrouwen hun geld. Het was (is) dé manier om dagelijks brood op de plank te brengen. Het stimuleerde Celine tot dit beroep. Ze is het ook gaan zien als een toewijding. Eerst is ze begonnen met kleine portretjes, later wilde ze vooral de klederdracht maar ook de vrolijke cultuur van Afrika belichten. Waarom Afrika?

Celine heeft als 12 jarige ook in Burkino Faso, West Afrka gewoond met haar ouders.

Wat is de achtergrond van Celine?

Zij heeft na de middelbare school de Leonardo da Vinci college doorlopen. Daarna heeft ze een opleiding als onderwijsassistente gevolgd. Ze maakt naast De Leidse Mondialen ook nog deel uit de volgende kunstcollectieven: De Noyense School in Sassenheim - ook haar atelier, Galerie Beeldschon, KUCO en Galerie Beeldend Gesproken te Amsterdam. Naast haar werk is Celine ook nog actief als creatief medewerkster in bijvoorbeeld het Welzijnswartier te Katwijk. Op dit moment geeft ze in het Huis van De Buurt Stevenshof op woensdag, weefworkshops van 09.30 uur tot 11.30 uur.

Waar is Celine's werk te bewonderen?

- De Tuin van de Smid, Polderpad 8 te Leiden, in de maanden juni en juli.
- In het Stadstimmerwerf van september t/m oktober 2022.

Nieuwsgierig geworden naar deze Leidse kunstenaar? Ga naar haar website www.celineschilderingen.nl en geef je op voor een weefworkshop! Celine is bereikbaar via haar website.

Yvonne Nicasie

Echt iets lekkers!

Raaphorst

BROOD & BANKETBAKKERIJ

Tesselschadestraat 20
2332 BJ Leiden
T/F (071) 576 12 74

FYSIOTHERAPIE
Vondellaan

Wij helpen u graag bij pijnklachten of problemen bij het bewegen

Locaties:
Gezondheidscentrum Vondellaan, Vondellaan 35Ac, 2332AA Leiden
Schouwenhove 22, 2332 DP Leiden

Contact? info@fysiotherapievondellaan.nl of 071 5761757.
Meer info? www.fysiotherapievondellaan.nl

Paaldanseres in de Mors

Voor veel Morsbewoners zal het een bekend plaatje zijn: de drie Japanse Sierkersen in het plantsoen tussen de Vondellaan en de Jacob Catslaan. Als bewoner van de Van Baerlestraat is het elk jaar feest om in april de bloesem in de

boompjes te zien komen.

Dat wij niet de enige zijn die van dit prachtige schouwspel genieten, blijkt wel uit de vele 'amateurfotografen' die stil blijven staan en de boompjes op z'n mooist op de gevoelige plaat proberen vast te leggen. Verliefde stelletjes die hun liefde onder de bloesem met een 'selfie' bezegelen. Zelfs een bruid en bruidegom lieten zich de kans niet ontnemen om hun bruidsfoto's onder de bloesem vast te leggen.

Leuk om te zien, dat bijna niemand de verleiding van die prachtige bloesem kan weerstaan. Maar dit jaar waren we erg verbaasd. Er stond een heuse paaldanseres onder de boompjes. Een hele enthousiaste bleek. En die de kinderen uit de buurt, die zich gezellig om haar heen hadden verzameld, met engelengeduld en heel veel enthousiasme de beginselen van het paaldansen probeerde over te brengen.

Reden om er even op af te stappen: Een enthousiaste dame van 21 jaar, die fysiotherapie studeert, maar daarnaast paaldanslessen en optredens op evenementen geeft.

Een sport waar je je gevoelens in kan uiten, je zelfvertrouwen vergroot en waar je lichaam algeheel sterker van wordt, aldus Isabel de paaldanseres. Voor jong en oud, ook 60 plussers. Enthousiast geworden, dan kijk dan op haar **instagram @is.a.pole**

Bewoner Van Baerlestraat

Chi Kung - Tai Chi

Slowfood for body and mind

www.taichileiden.nl
06-29518441

Buurtgezinnen

Christien Hoek heeft een nieuw initiatief in de Mors: het project "Buurtgezinnen", dat ze in opdracht van de gemeente heeft neergezet. Buurtgezinnen is een landelijk organisatie die inmiddels in 92 gemeenten in Nederland is opgezet. Buurtgezinnen is een project waarbij gezinnen helpen bij andere gezinnen. Kort gezegd "Opvoeden doen we samen".

Een voorbeeld: in de wijk woont een moeder met 2 dochters. Het opvoeden gaat de moeder niet zo lekker af en ze vraagt zich af hoe het anders kan.

Ze maakt een afspraak met Christien en vertelt wat er niet zo lekker gaat. Christien gaat dan op zoek naar een gezin met ongeveer dezelfde gezinssamenstelling die zich aangemeld heeft als steungezin en koppelt deze aan elkaar. Je hebt dus een vraaggezin en een steungezin. De twee gezinnen worden aan elkaar voorgesteld en daarna kunnen ze samen verder om te sparren tijdens een kopje koffie of een wandeling. Buurtgezinnen maakt een afspraak die twee jaar geldt, omdat deze gezinnen zo lang door Christien begeleid worden. De ene keer is de band tussen de gezinnen hecht, de andere keer losser. Elke match is anders.

Christien Hoek doet een oproep aan gezinnen die steun willen verlenen. Dat kan ook een ouder iemand zijn, die oma wil zijn voor kinderen die

geen oma hebben. Of een jong gezin dat het leuk en zinvol vindt om steungezin te zijn en om te helpen. Meld je aan! Ook als je als gezin ondersteuning nodig hebt, meld je aan! Via www.buurtgezinnen.nl kan je een folder aanvragen met de voorwaarden om steungezin te mogen zijn. Christien Hoek is telefonisch bereiken op het nummer: 06-2354 7212.

Lia van der Laan

Dag van de Minibieb

Zaterdag 11 juni was de dag van de minibieb. Tijd om weer eens aandacht te besteden aan de boekenhuisjes die hier en daar in de Mors te vinden zijn.

We schreven er al eerder over, dat was in september 2018. Toen hebben we er ook een wandeling van gemaakt, die je op de website morsetekens.nl kunt vinden onder "Wandelingen". Laatst liepen we de wandeling opnieuw. Alle boekenhuisjes van toen zijn er nog steeds. Twee zijn er vernieuwd. Die op de hoek van de Robijnstraat en de Carneoolstraat is gerenoveerd: er was houtrot in gekomen.

Die aan het Luchtmansplein in de Bockhorst is helemaal vernieuwd. Een waar kunstwerkje is het geworden.

Wil je meer weten over minibiebs, ga dan naar minibieb.nl. Je kunt daar ook een eigen minibieb kopen of een bouwplan halen voor zelfbouw.

Ger Koper

**Eropuit!
Dichtbij is soms
ook ver weg.**

Body & Beauty
medisch pedicure & schoonheidssalon
Jacob Catslaan 46, Leiden
Tel: 071-5761755
www.body-and-beauty.nl

Landmarkeringen

De meeste van ons zullen wel geloven dat de aarde rond is. Er zijn ook best wel veel bewijzen voor te vinden. Een voorbeeld is te zien bij een gedeeltelijke maansverduistering. Bij zo'n maansverduistering schuift de aarde tussen de zon en de maan. Dan zie je een zwarte schijf als projectie van de aarde op die maan.

Landmeters denken daar heel anders over. Voor hen is de aarde plat. Kijkt u maar eens op een kadasterkaart. De getallen die u daar ziet staan zijn gewoon meters! Zij beschouwen de spits van de Onze Lieve Vrouwentoren in Amersfoort als het middelpunt van Nederland.

In het land zijn extra referentiepunten aangebracht. Daarmee kunnen landmeters van elk punt in Nederland, bijvoorbeeld de hoek van uw woning, de coördinaten bepalen. Die referentiepunten zijn zo geplaatst dat meetfouten zo klein mogelijk kunnen blijven.

Voor Leiden is het torentje op het stadhuis zo'n punt. In de omgeving zijn er meer maar net niet in de Mors. Het systeem van meetpunten dateert al uit de Franse tijd, het begin van de negentiende eeuw. Daarom lijkt er een voorkeur te bestaan voor oudere gebouwen.

Twee meetpunten staan letterlijk aan de rand van de Mors, allebei aan de Rijndijk. Jawel, dat is net aan de overkant van de Rijn. Aan "onze" kant ligt de Hoge Morsweg.

Het ene landmeetpunt, nummer 300318, is de top van het spits op het torentje van het missiehuys. Het is naast de Maria

Middelareskerk op Rijndijk 238.

De andere landmeetpunt, nummer 300560, is een stuk lastiger te vinden. Daarvoor moeten we naar de Groote Vink aan Vinkweg nummer 3. Aan de voorkant is een veranda met een aantal hoge zuilen. Als je er voor staat zie je bovenaan de meest linkse een vlaggenstokdrager. Daarnaast is een pen in de muur te zien en dat is het landmeetpunt.

Als u weer een wandeling om de Mors wilt maken, kunt u eens langs de Rijndijk lopen om de twee punten op te zoeken. Meer dan deze twee zijn er in de directe omgeving niet te vinden.

Wilt u meer weten hierover dan kunt u op kadaster.nl zoeken naar Rijksdriehoeksmeting en vindt u de informatie die voor dit stukje gebruikt is.

Ger Koper

PROFILE
DE FIETSSPECIALIST

...daar mag je **méér** van verwachten!

Van Polanen

**5 JAAR
GARANTIE
BIJ EEN E-BIKE***
*VRAAG NAAR DE VOORWAARDEN

**+
GRATIS
GROTERE
ACCU***

Morsweg 174 | 2332 ES Leiden | 071 531 34 98 | www.profilepolanen.nl

Juni 2022

VLINDER	*** _	SPELD
BLOED	***** _	SCHAP
JAS	*** _	DOEK
STOEL	**** _	AARDE
BERKEN	**** _	WORM
FIETS	***** _	BOORD
WAS	**** _	ZAAG
BLOEM	**** _	RAAP
KAMP	**** _	ZEE
FLESSEN	*** _	SLEUTELS
KOFFIE	**** _	PRIJS
STEM	***** _	SYSTEEM
GOUD	*** _	HAAK

Oplossing maart

BLOEM	BOLLEN	TEELT
BROED	KAMER	SCHERM
STOEL	GORDEL	ROOS
VOGEL	EI	LAND
KLEI	OVEN	WANT
GEHAKT	KRUIDEN	TUIN
BOUW	LAND	KAART
FIETS	KETTING	SLOT
BOTEN	HUIS	RAAD
VIS	WATER	VREES
DRUIVEN	PERS	BERICHT
WIND	KRACHT	PATSER

Oplossing: Omgevingswet

Vul op de plaats van de puntjes een woord in, zodat het met het eerste woord een nieuw woord vormt en met het laatste weer een ander woord vormt. Zet alle letters in de vraagtekens naast elkaar en u heeft de oplossing.
Stuur uw oplossing vóór **21 augustus 2022** naar: info@morsetekens.nl. Onder de goede inzenders wordt een cadeaubon ter waarde van 15 euro verloot.

MÖRSE **TEKENS**

Wijkmagazine voor de Mors Leiden

www.morsetekens.nl